

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (75) JAUME LLOSAS I PALOMA (1897 - 1988)

Jaume Llosas i Paloma nasqué a Terrassa el 1897. Als 12 anys entrà a treballar a la fàbrica de pasta de sopa de Marc Barba, al carrer de Sant Pere. En aquella època, els dissabtes els pobres passaven a demanar caritat, i Lloses era l'encarregat de donar-los un cèntim a cadascun. Una vegada, quan anava a pagar una d'aquestes almoines, observà que una moneda era diferent, li féu gràcia i demanà a la mestressa si podia quedar-se-la. Era un centau mexicà de 1904. Va ser la primera moneda de la seva col·lecció, ja que des d'aleshores es dedicà a recollir monedes espanyoles caducades o estrangeres que la gent tenia apartades, alguns amb el convenciment que eren monedes falses. Quan ja en tenia un centenar, un antiquari, Pau Fau, que era amic del seu pare, li'n donà un altre centenar. Als 17 anys entrà de soci a la Casa del Poble i allí anava recollint monedes que no circulaven i que li duien amics, familiars i coneguts dels seus amics. Als 23 anys marxà a treballar a Barcelona, i allà va viure en un pis llogat del Poble Sec. El que estalviava del menjar s'ho gastava comprant monedes als Encants de Sant Antoni. Lloses explica també que a les obres del metro que llavors es feien a Sants es trobà una moneda de plata de Lluís XIV del 1652. El 1930, el seu germà, que treballava a la Cia. d'Electricitat, com ja ho havia fet el seu pare, morí. La Companyia li proposà de substituir-lo. Lloses acceptà la feina i retornà a Terrassa. Feia de cobrador de la companyia i es guardava per a ell totes les monedes que, tot i no circular, passaven per les seves mans. Així anà fent una col·lecció que a la postguerra va col·locar en vitrines i armaris en una habitació de casa seva.

Pel Nadal del 1948, Lloses obrí la seva col·lecció a l'exposició pública. Desfilà per casa seva molta gent, fins i tot les autoritats de la ciutat, que en quedaren impressionades. Llavors, Lloses proposà a l'alcalde Vallhonrat d'organitzar a Terrassa una exposició de numismàtica a escala d'Estat. La idea fou ben acollida i amb l'assessorament de Xavier Calicó, per la Festa Major del 1949 es muntà la I EXPOSICIÓN NACIONAL DE NUMISMATICA, que pel seu caràcter innovador, va tenir molt ressò a tot l'estat espanyol.

Lloses també havia proposat a l'alcalde Vallhonrat que l'Ajuntament li comprés la seva col·lecció a fi que no sortís de la ciutat, ja que li feien - deia - ofertes importants de fora. L'alcalde, però, declinà l'oferta. Malgrat a negativa, Lloses seguí insistint any rere any que algú de Terrassa li

comprés la col·lecció. El 1958 (quan la col·lecció tenia 6215 monedes) donà gairebé per segur que aniria a Sabadell, ja que el Museu de Sabadell se n'havia interessat, i insistí que per patriotisme donaria prioritat a la nostra ciutat si algú la comprava pel preu de 350.000 ptes. Un any abans, Lloses havia rebut un homenatge de la Cia. Elèctrica pels seus 26 anys de treball. Amb aquest motiu, Llosas edità un fullet dels inicis de l'electricitat a Terrassa.

Avenen passant els anys, i cap de les persones de que Lloses parlava s'havien interessat per la seva col·lecció - entre elles es digué que hi havia el príncep Rainiero de Mònaco - la hi adquiriren, fins el 1962 que ho va fer el propietari de Sèmoles Espona, el qual condicionà una sala de la seva fàbrica del carrer Colom per a Museu Exposició de la col·lecció numismàtica sota la direcció del mateix Llosas, el qual seguí ampliant-la, per compte, ara, del seu nou propietari. Segons el mateix Llosas, el 1964 el fons comptava amb 10.500 i el valorava en uns 8 milions. A mitjan 1968 el Museu Espona s'obrí al públic; fins llavors només havia estat visible si prèviament s'havia acordat. A principis dels setanta, Sèmoles Espona retira els fons de l'exposició i se'ls endugué a la seva seu social a Granollers, on han romàs tancats fins ara.

El 1970 Llosas fou objecte d'un homenatge per part dels seus amics numismàtics, als quals lliurà una medalla que féu encunyar, recordant que va ser ell l'iniciador de l'Exposició Numismàtica de 1949. El 1971 Llosas fou un dels nomenats terrassencs de l'any. En l'acte d'atorgament es digué que la col·lecció Espona tenia 14.000 monedes i que era la primera col·lecció privada d'Europa. Aquesta exageració tan notòria només es pot entendre per la magnificació i mitificació que, a través de la premsa, s'havia fet d'aquesta col·lecció, molt extensa, però formada bàsicament per monedes molt senzilles.

Llosas, que el 1968 havia estat nomenat vocal de la Junta de Museus, fou l'autor de la reubicació, el 1979, de la sala numismàtica de la Casa Museu Alegre de Sagrera, composta bàsicament per la donació de Mn. Tatché, el 1936, a la Fundació Soler i Palet, que havia estat exposada en una sala del Castell de Vallparadís, d'on fou retirada el 1975 després d'un robatori. Poc després, Lloses, ja d'edat avançada, es deslligà de la Junta de Museus i de la Sala Numismàtica i es traslladà a la urbanització dels Caus. Morí el 1988.

RAFAEL COMAS